

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Congresul comercianților

Comercianții din Ardeal și Banat s'au întrunit azi Duminecă, din nou, după atâtea congrese, câte au mai avut. De data aceasta și-au ales orașul Sătmăr, pentru a-și desbata imensele doleanțe, ca și cum ar demonstra, că între comerțul distrus și orașul dezolat dela frontieră ar fi o oarecareva comunitate de suferințe.

Sătmărul pierzându-și situația economică, încetul cu încetul a început să se distugă, încât azi abea mai poartă pe cetea unui important centru economic, care era în trecut. Sătmărul, acuma în agonie, cândva era un important punct al triticului dintre Ardeal și Banat, respective al producției și consumului.

Situația aceasta importantă și-o menținu-se chiar și în timpurile economice labile de după război. Dar guvernele din ultimul timp, au contribuit cu mentalitatea lor mărginită nu numai la desorganizarea unității comerciale, ci și la decăderea moravurilor și averei comerciale.

Poate în nici o ramură economică nu s'a evidențiat atât de caracteristic cunoscute tendință liberală, care căuta să reducă la cel din vechiul Regat nivelul vieții economice, atât de desvoltate în Ardeal și Banat.

În restimp în fine și liberalii s'au convins, că ar fi fost mai simplu și mai practic să se urce nivelul vieții economice la cel din Ardeal și Banat și nu invers.

Comerțul, în această imposibilă nizuință, a fost considerat, ca un fărâm, pe care se putea dijmu liber aruncându-l pradă regimului bacșișurilor, prin legea speculei ilicite și a impozitelor exagerate.

Atacurile îndreptate din multe părți, evident a sdruncinat din temelii situația comerțului altă-dată foarte înfloritor la noi, iar acuma ajuns să se ruineze.

Comercianții merg la congres în Sătmăr, convinși, că acesta desigur va fi ultimul, care va aduce în fine salvarea și asigurarea desvoltării comerțului.

U. G. I. R. jubilează tacit

In urma exagerării politice agrare U. G. I. R. își serbătorește tacit jubileul de 25 de ani

U. G. I. R. și-a convocat a 25-a adunare generală în București pe ziua de 28 Aprilie a. c. hotărând să-și serbeze tacit jubileul de un sfert de secol.

U. G. I. R. a luat hotărârea amintită, ca să demonstreze contra politice agrare prea accentuate și exagerate, care s'a întreprins de către actualul guvern.

De altfel dl senator *Mircea*, directorul general al uniunii industriașilor din România a atras atenția guvernului asupra

acestui fapt, insistând, ca în urma exagerării politice agrare, să nu se neglijeze industria.

Jubilarea tacită tot o asemenea manifestare va evidența.

Pentru adunarea generală jubiliară, convocată de U. G. I. R. și industriașii din Ardeal și Banat manifestează un foarte viu interes.

În legătură cu aceste amintim, că U. G. I. R. în noile teritorii s'a organizat abea acum zece ani. Jubileul de zece ani s'a serbătorit în Cluj de către U. G. I. R. din Ardeal.

A kormány erős agrárpolitikája miatt csendes demonstrációval ünnepli meg az UGIR negyedszázados jubileumát

A romániai gyáripárosok érdekképviselete, az UGIR e hó 28-án tartja meg Bukarestben folyó évi közgyűlést. Délután pedig diszközgyűlést tart abból az alkalomból, hogy a szövetség ez év tavaszán tölti be fennállásának huszonötödik évfordulóját.

Az UGIR regāti szervezete már huszonötödik év óta áll fenn, az erdélyi gyáripárosok azonban csak tíz év óta kapcsolódtak be a szervezethez s ezalatt a tíz év alatt a csatolt területek gyáriparának erőttöbbletével az UGIR a legjelentékenyebb sikereket érte el és az utóbbi tíz év volt az UGIRnak mondhatni aranykora.

A jubilaris közgyűlés iránt a romániai gyáripár körében nagy érdek-

lődés nyilvánul meg. A 28-iki közgyűlés egyuttal csendes demonstráció akar lenni a kormány túltengő agrárpolitikája ellen, mellyel az ország fejlődő gyáripárát akarja elnyomni. A diszközgyűlésen úgy Erdélyből, mint Bánságból nagy számmal lesznek jelen és minthogy a kormány is meghívást kapott s azon valószínűleg a pénzügyminiszter és iparügyi miniszter is megjelennek, a gyáripárosok megkísérik hogy a jubilaris közgyűlésen jelenlevő kormányképviseelőket meggyőzzék arról, hogy Románia konszolidációjának a gyáripár egyik legjelentősebb faktora s ennek elnyomása egyaránt veszélyes az államra és az állam minden polgárára.

Falimentul fabricii „Lyonnaise” din Cluj a provocat alt faliment

Intre creditorii insolventei firme „Electrica” din Cluj, sunt marcante firme ardeleni

Ziarul „Ardealul Economic” a anunțat la timp falimentul fabricii de mătăsă „Lyonnaise”, care în ultimul timp încerca să-și saneze situația prin cointeresea realizată cu o mare fabrică de mătăsă din Franța, dar nu a reușit.

Dintre proprietarii fabricii „Lyonnaise”, dnii *Emil Vas* și *Daniei Babos*, au fost cointereseați și la magazinul tehnic și de aparate de radio „Electrica” din Cluj. Acest magazin,

în urma falimentului fabricii „Lyonnaise”, de asemenea a fost nevoit să-și înceteze plățile

având de luptat cu mari greutăți.

Activele magazinului „Electrica” se cifrează la 2,729.951, având la pasive 4,793.573 lei.

Intre creditorii magazinului „Electrica” înregistrăm firme marcante, între cari pe *Lassenco* și *Schenker*, din Cluj, „*Tungram*” din Cluj, fabrica „*Dura*” din Timișoara, *Fabrica de Telefoane* din Timișoara, firma „*Orion*” din București, întreprinderile „*Galvani*” și „*Acumulator*” din Timișoara și alte firme din Berlin, Budapesta și Viena.

A szatmári kereskedő-kongresszus

Az erdélyi és bánsági kereskedők ma, vasárnap ismét kongresszusra gyűlnek össze. A jó isten a megmondhatója, hogy hányszor tartottak már tíz év óta kongresszust a kereskedők. Ezúttal a kereskedők az ország egyik legsúlyosabb helyzetű határvárosát, *Szatmárt* választották tanácskozásuk helyéül, mintegy jellemzésére annak, hogy a kereskedelem és a határmenti, gazdaságilag teljesen leromlott Szatmár között bizonyos sorsközösség van.

Szatmár, miután elveszítette gazdasági Hinterlandját, sorvadásnak indult és ma az egykor virágzó város gazdasági, kereskedelmi és pénzügyi élete a haldoklás képét mutatja.

Az erdélyi és bánsági kereskedelem sorsközössége Szatmárral, hogy alig néhány évvel ezelőtt még erős összekötő szerv volt a termelés és a fogyasztás között, a háboru utáni labilis viszonyok között is megőrizte régi hivatottságát. A változó, de egyformán végzetesen rövidlátó kormányok aztán egy olyan rendszerrel kezdték ki a kereskedelem egységét, amely nemcsak a kereskedelmi morált, de a kereskedelmi rentabilitást is erős mértékben devalvált. Talán egyetlen gazdasági rétegénél sem domborult ki olyan jellegzetesen, mint a kereskedelemnél az a tendencia, amely minden eszközzel arra törekedett, hogy a csatolt területek gazdaságilag fejlettebb színvonalát lesüllyesse a Regát alacsonyabb gazdasági nivójára. Pedig mennyivel egyszerűbb lett volna és főleg az államra nézve mennyivel előnyösebb, ha a Regát gazdasági színvonalát emelik a csatolt területek nivójára. A kereskedelem évekig az a terrénum volt, ahol szabadon lehetett portyázni, spekulatörvényekkel guzsba kötni, súlyos adókkal agyonnyomortani és egy baksisrendszer falánkságának odavetni. A sokoldalról jövő támadás alapjában rendítette meg ezt a valamikor exkluzív gazdasági réteget, amely sorvadásnak indult és ma már csak roncsa — önmagának.

A szatmári kongresszusra abban a reményben indulnak el a kereskedők delegátusai, hogy az eddigi sok és eredménytelen kongresszus közül talán ez lesz az, amely meghozza számukra a jobb jövőt, nemcsak igéretekben, hanem a valóságban is.

Erős verseny kezdődött az eddig elhanyagolt erdőbiztosításokért

Hatalmas kiaknázatlan terület áll még a romániai biztosítók rendelkezésére

A belföldi biztosítási piacon érdekes üzleti átesortosítás megy végbe, amely sok intézet érdeklődését irányítja egy olyan biztosítási tere felé, amelyet eddig a biztosítók zöme nem kultivált.

Biztosítási körökben az erdő, erdőüzemek és általában a faanyagok biztosítása a nagy kockázat miatt nem volt kedvelt ágazat. A Regátban például az erdő és erdőüzemek biztosítását egy erre a célra alakult biztosítási kartell kultiválta, míg Erdélyben csak két intézet, az Adria és a Phönix foglalkoztak ezzel a biztosítási ágazattal. Az erdőbiztosítással foglalkozó intézetek az utóbbi időben ennél az ágazatnál

kitünő rentabilitást mutattak ki, ami arra a megfontolásra készítette a többi biztosító intézeteket, hogy az erdőbiztosítás nem is jár olyan nagy kockázattal Romániában, mert hiszen a legutóbbi években szorványosan előforduló és kisebb arányú erdőtüzeketől eltekintve, nagyobb tüzesetek nem fordultak elő.

Hamarjában egy statisztikát állítottak össze, amely hozzávetőlegesen megállapítja, hogy Romániában közel ezer favállalat van, amelyekbe

több mint négymilliárd lej van investálva és amelyeknek évi termelésük cca hatmilliárd lej értéket képvisel. Ezek között a vállalatok között

a magas díjak miatt sok olyan faüzem van, amelyet nem biztosítottak.

Ugyanesez az a statisztika állapítja meg, hogy közel nyolcmillió hektár erdőterület van Romániában és a kitermelt fát feldolgozó vállalatok cca kétszázezer vagon árut termelnek, amelynek hetven százaléka exportra került, még pedig ötmilliárd lej értékben vasúti szállítás útján, kétmilliárd lej értékben pedig hajón.

Ezekből a horribilis számokból kétségtelenül megállapítható, hogy a biztosító intézetek részére egy kiaknázatlan üzleti terület áll rendelkezésre és így érthető, hogy egyre több intézet indít be intenzív akvizíciót. Érdekes, hogy máris igen jelentős verseny tapasztalható az erdő és erdőüzemi biztosítás terén, amennyiben a kartellen kívüli intézetek cca 30-40 százalékkal olcsóbb díjszabás mellett dolgoznak, mint az erdőbiztosítással ezelőtt kizárólag foglalkozó intézetek.

Succesul fabricii de Ghete „Carmen” din Oradea

Fabrica de ghete „Carmen” din Oradea-Mare, în bilanțul de pe anul trecut, evidentiază o uriașe desvoltare, realizând un profit de 609.902'85 lei, cu un capital de 10 milioane. Din chirii și produse a realizat un

profit de 19.159.606 lei și 45 bani. Stocurile de mărfuri în bilanț îi sunt evaluate la 13 milioane 658.903'79 lei. La portofoliul debitorilor se evidentiază 6.094.740 lei și 84 bani.

A Lomási Erdőipar fuzionáltatja a Zsilvölgyi Fatermelő Részvénytársaságot Két direkcio fogja irányítani a jövőben a Lomási erdőly-bánsági vállalatait

Beavatott helyről nyert értesülésünk szerint a LOMÁSI ERDŐIPAR R-T., amely Románia egyik legjelentősebb favállalata, fuzió tárgyalásokat folytat a ZSILVÖLGYI FATERMELŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGGAL. A Zsilvölgyi Fatermelő a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt. érdekeltségéhez tartozik és a vállalat érdekközösségben állott a CONTINENTALA FATERMELŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGGAL. Az érdekközösség abból állott, hogy a Continentala tárcájában egy nagyobb pakett Zsilvölgyi részvény volt. A Continentala tavaly kimondotta felszámolását, amikor is a Zsilvölgyi Fatermelő Rt. visszavásárolta a Continentalától részvényeit és így a két vállalat között az érdekközösség megszűnt.

A Zsilvölgyi és a Lomási Erdőipar között a napokban megindult fuzió tárgyalások, — amint értesülünk, — olyan mederben haladnak, hogy a fuzió létrejötte rövidesen várható. A fuzió feltétele szerint a Zsilvölgyi Fatermelő vállalatát beolvadnának a Lomási Erdőiparba, amely ezzel a tranzakcióval ismét jelentős tőrhódítást ér el a romániai piacon. A tranzakcióval kapcsolatosan a Lomási Erdőipar bizonyos irányú átesortosítást visz keresztül és nagykiterjedésű érdekeltségeinek adminisztrálása céljából két direkcioi létesít. Az egyik direkcio igazgatása alá fog tartozni a Lomási Erdőipar arad-bánsági és Erdély nyugati érdekeltségei; a szatmári és Erdély más területein lévő Lomási érdekeltségeket pedig a kolozsvári direkcio fogja irányítani.

Itt említjük meg, hogy a Zsilvölgyi Fatermelő Rt. április 27-ére közgyűlést hívott egybe Kolozsvárra, amelynek tárgysorozatában szerepel a múlt évi mérleg megállapítása, határozathozatal a tartaléktőkék felhasználására, alaptőkemódosítás, új vezetőség választása és a betervezett javaslatok feletti határozat.

Intreprinderile forestiere din Valea Mureșului la răspantie

Tratatavele intreprinse cu lucrătorii au eşuat, aducându-se greva în perspectivă

Intr'un număr trecut am anunțat, că în urma unor dispoziții ale guvernului, lucrătorii dela întreprinderile de pe Valea Mureșului,

au refuzat să lucreze mai mult de opt ore la zi, deși dispozițiile nu prevedeau aceasta.

pentru categoriile, între cari este și industria forestieră.

Reprezentanții întreprinderilor forestiere, având în vedere că

lucrătorii pretind același salar pentru lucru mai puțin, decât până acuma

au întreprins tratative cu reprezentanții lucrătorilor, cărora le-au arătat, cât de absurde sunt pretențiile lucrătorilor. Cu toate acestea nu s'a putut încheia convenția necesară, nici chiar la intervenția Inspectoratului Muncii.

Tratatavele, deci se consideră eşuate,

aducându-se greva în perspectivă în cel mai scurt timp,

dacă nu se va putea găsi vre-o soluție, sau dacă nu va interveni guvernul să lamurească chestia, care i-s'a solicitat.

A masosvásárhelyi Sperata fuzionált a Bánáti és Erdélyi Általános Biztosító Részvénytársasággal

Marosvásárhely gazdasági és társadalmi köreiből alakult annak idején a Sperata biztosítóintézet, amely reciproce biztosítással foglalkozott. A kormány újabb megnehezítette a kölcsönösségi biztosítások kultiválását és ezért ez az intézet is kénytelen volt más biztosítási ágazatok bevezetéséről gondoskodni. Az intézet vezetősége azonban a legmesszebbmenő anyagi garanciákat akarta megteremtteni ügyfelei részére és ezért elhatározta, hogy a Speratát fuzionáltatja az Erdélyi és Bánáti Általános Biztosító Rt.-gal, amely

aradi székhellyel működik. A fuzió nemrégiben létre is jött és a Sperata mint az erdélyrészi kerület igazgatósága fog működni.

Az Általános Biztosító Rt. elnöke dr. Robu János volt aradi polgármester, alelnöke Zima Tibor, míg a vásárhelyi igazgatóság tagjai Deutsch Tibor igazgató és Bacher Lajos aligazgató lesznek. Az Általános egyébként újabb egy új ágazatot vezet be a romániai piacon, még pedig állatbiztosítást németországi szisztéma szerint.

Două institute de asigurări au fuzionat

Institutul de asigurări „Sperata” din Târgumureș a fuzionat cu Institutul de Asigurări Generale din Ardeal și Banat

Dela redacția noastră din Târgu-Mureș

Ziarul „Ardealul Economic” a anunțat la timp, că guvernul a obligat institutele de asigurări reciproce să se transforme în societăți pe acții. Intre aceste institute era și „Sperata” din Târgu-Mureș, despre care am anunțat la timp, că s'a înființat pentru ramura de asigurări reciproce.

Reprezentanții institutului de asigurări reciproce „Sperata” din Târgu-Mureș, în urma nouilor schimbări,

a hotărât să fuzioneze cu Institutul de Asigurări Generale din Ardeal și Banat,

întreprinzând tratative în acest scop. Fuziunea s'a și realizat zilele aceste și în urma tranzacției încheiate,

institutul și-a introdus un nou ram de asigurări, după modelul celor din Germania,

contractând asigurări de vițe, în urma desființării asigurătorilor reciproce.

În urma fuziunii realizate institutul din Târgu-Mureș,

a devenit regionala ardeleană a institutelor fuzionate,

al căror președinte este dl Dr. Ion Robu, fost primar în Arad, iar vicepreședinte dl Tiberiu Zima, președintele Camerei de Comerț din Arad, fost deputat.

Director general al regiunii ardelene din Târgu-Mureș, este dl Tiberiu Deutsch, iar subdirector dl Ludovic Bacher, cari sunt cunoscuți, ca specialiști inițiali și cu experiență excelentă în ramura asigurătorilor.

În urma fuziunii, institutul de asigurări din Târgu-Mureș, împreună cu cel din Ardeal și Banat, a devenit unul dintre cele mai mari institute de asigurări din România.

Meghiusultak a békéltető tárgyalások a marosmenti faiparban

Pénteken folytatták a marosmenti faüzemek és azok munkásainak képviselői közötti békéltető tárgyalásokat Marosvásárhelyen. A tárgyalások nem vezettek eredményre, minthogy a fatermelők a munkások túlzott követeléseit nem voltak hajlandók teljesíteni. Amennyiben a hatósági békéltetés sem vezet eredményre, úgy közel hatezer famunkás sztrájkja fog valószínűleg bekövetkezni.

Lassan, de biztosan olvad el az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank csődvagyon

A betétesek és hitelezők most már végleg lemondhatnak követelésük legparányibb részéről is — Misztikus manipuláció folyik-e a csődvagyon körül, vagy pedig fiktív tételek szerepeltek aktívakként — A nyilvánosság kizárásával potom kilencezeröttszáz lejért árverezte el az Egyesült Közgazdasági csődgondnoka a Heinrich Szappangyár 63 ezer drb. részvényét

Közel háromnegyed éve annak, hogy a kolozsvári Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank összeomlása bekövetkezett. — A csőd megnyitásával a függöny legördült, de a kulisszák mögött tovább folyt a játék. Ebből a játékból a közönség már keveset látott, pedig a kulisszák mögötti játék talán érdekesebb volt, mint az, amely a csőd-megnyitást megelőzően lefolyt. Ugy véljük, nem lesz érdektelen, ha felállítjuk a bank csőd-ügyének háromnegyed éves mérlegét, annál is inkább, mivel újabban

ismét vádakat hangzanak el arról, hogy a csődvagyon napról-napra olvadozik

és a csődtömeggondnok által, a csőd megnyitásánál kilátásba helyezett kedvező kielégítési kvóták zéróig csökkentek.

Ötven milliós aktiva — papíron

A csőd megnyitásával a hitelezők reménye erősen devalválódott. Amíg békés megoldásra volt kilátás, a hitelezők tömegei, a vakon bizó kisemberek azt hitték, hogy követeléseiknek legalább egy részéhez hozzájutnak. A csőd megnyitása azonban elhamvasztotta reményeiket, mert amint a példák százai bizonyítják, csőd esetén nem a hitelezők, hanem csak a tömeggondnokok keresnek. Az Egyesült Közgazdasági Bank csődügyének is, valószínűleg ez lesz a fináléja.

A hitelezők az eddigi megállapítások szerint még 25 százalékos kielégítésre sem tarthatnak már igényt

A tömeggondnok ugyan nobilisan elismerte a követelések legnagyobb részét, ez azonban nem jelenti azt, hogy a hitelezők hozzá is fognak jutni. Eddig még egy vasat sem kaptak s amíg a felszámolás véget nem ér, mely esetleg még éveket vehet igénybe, egyáltalán semmit sem kaphatnak.

A hitelezők kielégítési kvótája a különvőségek behajtásával van kapcsolatban. A csődtömeggondnok szerint, ha a követelések, — amelyek a csődleltárban ötvenmillió lej értékben vannak felvéve — behajthatók, úgy a kishitelezők ötven százalékos kielégítésre is számot tarthatnának. Azonban, — beavatottak szerint —

az 50 millió lejre becsült különvőségekből egyelőre alig 2—3 millió lej hajtható be.

Egyedül a szamosújvári Mercur Szésgyár 43 millió lejjel tartozik, ez a pénz azonban abszolút rossz. Nagyon valószínű, hogy ebből egy lej sem lesz behajtható.

Elolvad a reálisnak hitt vagyon is.

Érdekes egyébként, hogy a behajtási pereknél az adósok azzal védekeznek, hogy a bank könyveiben fennálló követelések fiktívek. Azt állítják, hogy tartozásaikat már régen kiegyenlítették és a csődbejutott pénzügyet vezetősege ezeket a tételeket továbbra is szerepeltette, hogy az intézet vagyoni státusát kedvező színben tüntesse fel.

A hitelezők kielégítési kvótáját a követelések behajthatóságán kívül, természetesen, kedvezően befolyásolhatná a folyamatba tett megtámadási perek eredménye. A csőd megnyitása után a tömeggondnok ugyanis a megtámadási perek egész tömegét tette folyamatba, hogy a csődnyitás előtt hat hónap alatt kifizetett összegeket a csődvagyon részére megmenthesse. Egy ötmilliós tétel bir itt különös sullyal, amelyet a tömeggondnok

Háromnegyedmillió ügyvédi honorárium sorsa

Itt említjük meg, hogy az ítélőtábla a napokban foglalkozott az Egyesült Közgazdasági ellen folyamatban tett háromnegyedmillió lejes ügyvédi honorárium követelés ügyével. Ezt a pert dr. Fischer József és Kertész Jenő kolozsvári ügyvédek tették folyamatba a csődbejutott bank és ennek igazgatósági tagjai ellen ügyvédi honorárium címen. Ugyanis, mikor az intézet anyagi zavarai megkezdődtek, az igazgatóság e két ügyvédet kérte fel arra, hogy

a hitelezőkkel a tárgyalásokat felvegye s esetleg a csőd elrendelésének időpontját kitolja.

Jegyzőkönyvi megállapodás jött létre mindkét eshetőségre s fix honoráriumot kötöttek ki úgy a sikeres egyeztetés, mint a csőd elrendelés időpontjának kitolása esetére.

Az egyeztetés nem sikerült ugyan, de a csődöt a kitűzött határidőn túl rendelték el s így az ügyvédek a kikötött honoráriumuk megfizetését követelték. A törvényszék a keresetnek helyet adott és a követelést megítélte. A kolozsvári ítélőtábla azonban más álláspontra helyezkedett, a keresetet elutasította. Az elutasítás ellen a felperesek a semmitőszékhez fellebbeztek. Jogászok véleménye szerint a semmitőszék a tábla határozatát megfogja változtatni. Minthogy ez a követelés jelzálogilag van biztosítva, a követelés megítélésé megint csak a kishitelezők kielégítési lehetőségét rontja.

Mindezekből kétséget kizáróan megállapítható, hogy az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank aktívái lassan, de annál biztosabban elolvadnak. A szegény hitelezők, a bank beté-

az egyik ismert pénzügytézeten szeretne behajtatani.

Ennek a sorsa azonban egyelőre bizonytalan.

A csődbejutott pénzügytézeti ingatlanainak értékesítése nagyrészt már megtörtént. A már értékesített intézeti székházon kívül a legértékesebb objektum a macskamezői mangánbánya, a melyre sokan aspirálnak. Ez az ingatlan a csődleltárban három és félmillió lej értékben van felvéve, a valóságban azonban ennek kétszeresét is megéri. Ha a bánya főkeeres kezébe kerül, virágzó vállalatná lehetne fejleszteni. Valószínű, hogy ez az ingatlan jó áron fog elkéltni, ám a csődvagyon szempontjából alig bir jelentőséggel, mert az ingatlanra tekintélyes jelzálogkövetelés van betáblázva. A vételárból tehát elsősorban ezt kell kielégíteni s csak a fennmaradó összegben osztozkodhatnak (?) a hitelezők.

tesei ezek után hiába remélnek már. A beigért ötvenszázalékos kvótából és a később módosított 25 százalékos kielégítésből nem lesz semmi. Most már bizonyos, hogy egy vasat sem fognak kapni. Miért kellett hát csődbekergetni a bankot? ...

A Heinrich szappangyár kálváriája

Az Egyesült Közgazdasági Bank csődügyével szoros kapcsolatban áll a kolozsvári Heinrich Szappangyár ügye. A szappangyár egyike volt a csődbejutott bank legnagyobb adósainak. Mikor a bank mobilitása meggingótt, a szappangyárnál is

megkezdődtek a fizetési zavarok. Egymást érték a végrehajtások és

az egykor nagyszerű prosperitásnak örvendő vállalat kétségbeesetten futkosott újabb hitelek után.

Sikerült is a kolozsvári piacon hitelt kapnia, de a feltételek olyan súlyosak voltak, hogy ez a pillanatnyi segítség a szappangyár anyagát bázisát teljesen megingatta. A csőd elől a gyár úgy próbált menekülni, hogy központját Bukarestbe helyezte át és az ilfovi törvényszéknél, mint regáti cég egy évi moratóriumot kért, amit a törvényszék hosszabb huza-vona után el is rendelt. Egyik türelmetlen hitelező azonban ezt nem vette tudomásul, a gyár ellen végrehajtást vezetett és szoros vagyoni zárlatot alkalmazott. A végrehajtás ellen a gyár aztán a kolozsvári ítélőtáblához előterjesztéssel élt, amely megállapította, hogy a végrehajtást szabálytalanul foganatosították.

A Heinrich Szappangyár kálváriája ezzel még nem ért véget. A gyárnak ugyanis egy hiteltranzakcióból kifolyólag 63 ezer darab saját vállalati részvénye volt letétben az Egyesült Közgazdaságinál. A csődtömeggondnok a napokban ezt az egész részvénytáblát — anélkül, hogy erről a szappangyár igazgatóságának tudomása lett volna — elárvereztette, mint a bank csődtömegéhez tartozó aktívát.

A 63 ezer darab, egyenként ötven lej névértékű részvény, mindössze kilencezeröttszázlejtért cserélt gazdát

és ezzel a szerencsés vevő, egyik kolozsvári pénzügytézeti, a külföldön is jó hírnévnek örvendő gyár részvénytöbbségének birtokába jutott. Természetesen a szappangyár tulajdonosai nem nyugodtak bele a részvények eladásába és visszajátszágénylást indítottak, azaz, hogy a részvények nem képezték a bank tulajdonát, tehát azok értékesítése jogtalan volt.

Banca Română din Aiud și-a afiliat institutul »Creditul Românesc«

Banca Română mai caută noui tranzacții, urcându-și capitalul la zece milioane lei

Banca Românească S. A., care de ani de zile continuă să se organizeze intensiv în nouile teritorii.

și-a organizat filiale aproape în toate centrele mai importante din Ardeal și Banat

și acuma începe să se extindă și în orașele mai mici. Astfel zilele aceaste a contribuit, ca Creditul Românesc din Alba-Iulia, care-i era un institut afiliat, să se afilieze la Banca Română din Aiud, care este de asemenea o cointeresată a sa. În urma noiei tranzacții

Banca Română din Aiud și-a sporit capitalul societății la 5 milioane.

Direcțiunea nu s'a schimbat în urma tranzacțiunei, iar administrația continuă să fie sub conducerea dlui director Raftiu. Creditul Românesc va funcționa în viitor, ca filială a Băncii Române, care

caută să mai încheie unele tranzacții, intenționând să-și urce capitalul la 10 milioane

prin noui emisiuni, afiliindu-și mai multe mici bănci.

Nagyvárad újból kéri a vasuti üzletvezetőség visszahelyezését

A napi sajtóban sok szó esett a multban a nagyváradi vasuti üzletvezetőségről, amelyet hol Nagyváradra, hol meg Szatmárra helyeztek. Előbb Szatmáron volt rövid ideig a székhelye, aztán meg, mivel Nagyvárad központi fekvése úgy kívánta és Nagyvárad kereskedelmi életének is fontos, hogy Nagyváradon legyen vasuti üzletvezetőség, első évben az Averescu-kormány ideje alatt Nagyváradra helyezték. Néhány hónappal később aztán már újból Szatmáron volt ez a vasuti inspektorátus, mert a szatmáriak és néhány vasuti tisztviselő kívánta ugy. Nagyvárad azonban nem szünetelt meg vissza követelni ezt a Nagyvárad egész Gazdasági életére oly fontos közhivatalt és most már a város ideiglenes tanácsa indított akciót ebben az irányban.

A város egyik legutóbbi tanácsülésén az egyik tanácsos felolvasott egy memorandumot, amelyet a város a vasutügyi minisztériumhoz intéz a nagyváradi üzletvezetőség visszaállítására érdekében. A memorandumban utal a város arra, hogy még a MÁV idején kapott Nagyvárad biztosítékot arra nézve, hogy üzletvezetőségi székhely lesz és a város akkor, még a mai viszonyokban is sok milliós értékű investíciókat eszközölt, csak hogy az üzletvezetőség számára megfelelő hely legyen itt.

Kifejti még Nagyvárad város tanácsa, hogy Nagyvárad kereskedelmi, illetőleg vasuti gócpont, amely mindenképpen sokkal alkalmasabb az üzletvezetőség elhelyezésére, mint Szatmár, különben is ennek az intézménynek nyolevan tisztviselője nagyváradi, akiket nemcsak a közérdek, hanem családi kötelek is idefűznek Nagyváradhoz.

A városi tanács a memorandumot, mint sürgős feliratot, terjesztette fel a kormányhoz.

Megszűnt a Comisia Speciala Economica

Megirtuk, hogy a kormány az érdekelt gazdasági körök, különösen pedig az UGIR intervenciójára elhatározta a Comisia Speciala Economica feloszlását. A speciális gazdasági bizottság a napokban tartotta meg utolsó ülését, mint hogy az a minisztertanácsai határozat, amelynek értelmében a bizottság működése befejezettnek tekinthető, már a napokban meg fog jelenni a *Monitorul Oficial*-ban. A bizottság hatáskörét annak idején királyi dekrétum állapította meg és ezert szükséges még, hogy a bizottság megszűntetéséről egy szakaszos törvény intézkedjék, ezt a napokban fogják beferjeszteni a parlamentbe.

A Szász Ödön és Fia posztókereskedelmi Rt. Cluj április 22-én délelőtt 10 órakor tartja rendes évi közgyűlését, amelyen határozni fognak a múlt évi nyereség elosztásáról. A Szász Ödön és Fia cég egyike a legtekintélyesebb erdélyi posztónagykereskedelmi cégek és az elmúlt évben a dekonjunktúra ellenére jó eredménnyel zárta mérlegét.

Fabricile de spirt agricol se organizează în sindicat uniune

Uniunea își va stabili sediul la București, după fuziunea organizațiilor din cele trei regiuni

Uniunea Fabricanților de Spirt din Ardeal și Banat și-a avut adunarea generală în prezența mai multor fabricanți de spirt agricoli.

În raportul consiliului de administrație s'a schițat motivele situației grave, în care se sbat toate fabricile de spirt, din cauza lipsei de organizație comună a diferitelor categorii de fabrice.

In urma raportului fabricanților de spirt agricol au putut constata, că numai printr'o organizație comună se pot elimina obstacolele,

care împiedecă prosperarea și dezvoltarea diferitelor categorii de fabrice din industria spirtului.

Adunarea generală, după votarea bilanțului și diversele chestii administrative,

a hotărât să concentreze într'o singură organizație pe fabricanții de spirt agricol grupați în trei organizații regionale

până acuma, deoarece printr'o organizație singură și puternică, speră să-și realizeze mai repede scopul.

În statutele modificate și aprobate de către adunarea generală, se prevede și

mutarea sediului Uniunii la

București

pentru ca biroul central să fie în capitală, de unde se soluționează chestiile.

În consiliul de administrație, adunarea generală a ales președinte pe dl dr. Radu Grigorescu (Bucovina), cooptpreședinti pe dnii: c. Coloman Belci, Otto Smkovič, Micsa Wertheimer; vicepreședinti pe dnii: Iacob Mandl și dr. Edmund Szöllösi. Deocamdată în consiliu au fost aleși 24 membri.

În fine, după alegere, s'a constituit

o comisiune cu depline puteri, pentru a veghea să se asigure drepturile fabricanților de spirt agricol în noul proiect de lege al spirtului,

care acuma se alcătuște de către guvern, urmând a se prezenta actualei sesiuni parlamentare.

Adunarea, ca încheiere, a hotărât să se trimită telegrame dlor miniștri Mihalache, Voicu Nișescu și Mihail Popovici, alegând președinte pe dl Mauriciu Tischler, fostul președinte al regionalei Cluj, pentru meritele ce a câștigat prin marea depusă în interesul industriei spirtului.

Averea Băncilor Unite Economice și de Ipotecă din Cluj, se mistuie încet dar sigur

Deponenții și creditorii acuma pot renunța definitiv la pretențiunile lor — Manipulație mistică ori poziții fictive? — Fără licitație, cu suma bagatelă de 9500 lei s'au vândut 63 acții de ale societății Heinrich din Cluj

Băncile Unite Economice și de Ipotecă din Cluj, au ajuns în faliment deja de aproape un an, dar jocul cu toate acestea și acuma continuă după culise.

Din acest joc însă publicul puțin a putut să vadă, cu toată această foarte interesantă. Din acest motiv credem necesar a evidenția bilanțul dela declararea falimentului, în special

în urma svonurilor, cari conclud, că averea din faliment se mistuie zi de zi,

iar cota oferită creditorilor și deponenților, se reduce mereu, până va ajunge la zero.

La declararea falimentului a început să se devalveze și speranțele creditorilor, cari

cari în cazul unui acord puteau imediat să primească o anumită rată din pretențiuni,

fără să aștepte atâta timp, ca și până acuma, fără speranțe. Doar pildele destul de celatant ne dovedesc, că

în cazuri de faliment nu creditorii, ci curatorii beneficiază

și probabil aceasta va fi și finala acestui faliment. Din cele ce se pot constata până acuma,

creditorii nici 25% nu își vor primi din pretențiuni,

deși curatorul masei de faliment a recunoscut foarte gentil o parte din aceste pretențiuni. Dar aceasta

nu însemnează, că creditorii își vor și putea incasa pretențiunile.

Până acuma nici un ban nu au primit și nici nu vor primi, până ce nu se vor încheia operațiile de lichidare.

Curatorul masei de faliment evidențiază, că dacă se vor putea incasa cele cincizeci de milioane, pe care le are institutul la diferiți debitori,

atunci creditorii vor putea conta la 50%

din pretențiunile lor. Dar noi suntem informați, că

din cele 50 numai 2—3 milioane se pot incasa,

deoarece numai fabrica de spirt „Mercur” din Gherla datorește 45 din cele 50 de milioane, cari constituiesc pretențiunile băncii. Dar din această creianță nu se poate incasa, aproape nimic.

Este interesant, că aproape toți debitorii susțin la procesele de incasare, că

pretențiunile, cari figurează în registrele băncii sunt fictive,

deoarece și-au achitat demult datorile și numai direcțiunea a menținut aceste poziții, ca să poată da favorabile poziții referitoare la averea băncii. O singură poziție are importanță în această afacere. Aceasta este

o poziție de cinci milioane, pe care curatorul caută s'o incaseze dela o bancă.

Dar rezultatul procesului nu se știe, care va fi.

Dintre imobilele băncii, afară de palatul vândut, de cea mai mare importanță este o mină, la care aspiră foarte mulți și care în inventar este evaluată la 3½ milioane,

cu toată această mină valorează pe de două ori mai mult.

Mina, în administrarea unui puternic consorțiu, ar fi o întreprindere foarte rentabilă, dar din punctul de vedere al masei de faliment abea are importanță, deoarece

are întăbulată un mare împrumut.

Astfel din prețul ce se va obține, în primul rând această pretențiune se va achita.

În legătură strânsă cu falimentul Băncilor Unite Economice este și chestia fabricii de săpun Heinrich din Cluj, care a fost unul dintre principalii debitori ai institutului ajuns în faliment. Când institutul era să ajungă în faliment,

s'a sdruncinat și situația fabricii Heinrich, care pretutindeni căuta credite.

În fine a și reușit să obțină un împrumut, dar în atât de grave condițiuni, încât fabrica a fost nevoită să se refugieze cu sediul în București, unde,

după lungi târăgăni a reușit să obțină moratoriu.

Un creditor nerăbdător cu toate acestea a obținut sechestrul asupra fabricii, pe care l-a și aplicat, dar la apel, s'a anulat, ca ilegal. Calvarul fabricii Heinrich însă nici cu aceasta nu s'a treminat. 63 acții avute la institutul în faliment, i-au fost vândute, fără aviz cu suma bagatelă de 9500 lei, deși

fiecare acție era în valoare nominală de 50 lei

Astfel consorțiul înjghebat ad-hoc, a ajuns în posesiunea majorității acțiilor renunțatei fabricii. Proprietarii, evident, au pronit acțiune contra vânzării acțiilor cari nu constituiau proprietatea băncii.

Aci amintim, că în afară de speșele și onorariul curatorului masei de faliment, avocații dr. Iosif Fischer și dr. Eugen Kertész, de asemenea au în curs un proces contra băncii, dela care

cer un onorar de aproape un milion

pentru diverse intervenții făcute în chestia falimentului.

Din toate aceste putem deci constata, că averea băncii se mistuie succesiv și astfel creditorii și deponenții înzadar așteaptă să-și incaseze pretențiunile, când pot fi siguri, că nu vor avea ce să primească. Prin urmare, de ce era necesar să obțină declararea falimentului unei bănci?

Citiți „Lemnul”

ACCENTE

*

Debitanții de beuturi spirtoase și-au convocat un congres în București pe ziua de 27—28 Aprilie, și căutând să-și afirme dreptul la viață, cer descătușarea comerțului din lanțurile în care se sbate.

Noi, cari luptăm pentru libertatea comerțului, nu suntem aderenții libertății complete a comerțului de beuturi spirtoase, deoarece noi știm, că desfacerea beuturilor dacă evidențiază avantajii, produce și desavantajii pentru stat.

Nu negăm: actualul regim are restricțiuni foarte exagerate pentru comerțul beuturilor spirtoase, dar în schimb acordă posibilitate lansării spiritului de contrabandă, care este otrăvitor. În astfel de condițiuni nu se poate realiza scopul urmărit prin restricțiunile, ce sunt în vigoare cu privire la comerțul beuturilor spirtoase.

La congres însă, debitanții trebuie să aibă în vedere nu numai interesele lor proprii, ci și ale statului. În consecință numai așa vor putea înregistra succese, dacă vor face propuneri în sensul de a se armoniza interesele ambelor părți.

*

Organizarea loteriei de stat, proiectată de guvernul Maniu deși târzie, numai ca binevenită o putem considera. Doar e cu mult mai bine târziu decât niciodată!

Organizarea loteriei de stat s'a inițiat mai de mult în România. Chiar și averescanii au căutat s'o realizeze, dar între timp au căzut dela guvern și astfel a căzut și planul inițiat. De atunci de asemenea au eșit multe milioane de lei din țară, pentru loteriile streine, fiindcă pasiunea populației nu se poate stânjeni. Deci este cu mult mai practic, ca pasiunea această să rezulte profit pentru statul român.

Pentru obținerea concesiunii, evident, se fac mari intervenții de către oamenii diferitelor partide. Dar guvernul a hotărât să aducă în public toate ofertele. În astfel de împrejurări intervențiile sunt zadarnice.

*

Modificarea art. 24 din legea contribuțiilor directe, — prin care se prevede prioritatea creanțelor Statului față de datorile ipotecare, — în fine o crede necesară și Ministerul de Finanțe, care s'a convins, că acest articol constituie un obstacol la acordarea creditelor.

Factorii vieții noastre economice au insistat mai demult, ca să se modifice acest articol, dar Ministerul abea acuma s'a convins de necesitatea modificării. După modificare nici capitalul strein nu va mai fi rezervat, ca și până acuma și astfel se speră să se intensifice și mișcarea pieței financiare.

Dar în definitiv, dacă modificarea ne este avantajoasă țării, de ce era necesar să întârzie atâtea ani de zile?...

Intreprinderile forestiere din Lomaș și Valea Jiului fuzionează

Două direcțiuni vor administra întreprinderile forestiere ale societății din Lomaș în Ardeal și Banat

Din sursă autorizată suntem informați, că *Industria Forestieră din Lomaș* una dintre cele mai mari întreprinderi forestiere din România,

urmează tratative de fuziune

cu reprezentanții *Intreprinderii Forestiere din Valea Jiului*, care de asemenea este una dintre cele mai puternice întreprinderi forestiere.

Societatea forestieră din Valea Jiului este o cointerestație a *Băncii de Credit și Casei de Păstrare din Cluj*, și a fost în cointerestație și cu societatea forestieră „*Continentală*“, la care a avut avut un mare pachet de acții.

Societatea forestieră din Valea Jiului și-a rescum-părat însă acțiunile dela „Continentală“,

care a lichidat și astfel nu mai avea nici o comunitate de interes cu această întreprindere.

Tratativele de fuziune, cari sunt în curs între reprezentanții societății forestiere din Valea Jiului și ai celei din Lomaș au ajuns în stadiul definitiv, încât

declararea fuziunii între cele două mari întreprinderi forestiere, este o chestie de câteva zile

după cum suntem informați.

În condițiunile de fuziune se precizează, că întreprinderile societății din Valea Jiului, se contopesc în ale societății din Lomaș, care astfel prin noua tranzacție se estinde și mai semnificativ pe piața română.

În urma tranzacției

Industria Forestieră din Lomaș se reorganizează, instalându-și două direcțiuni,

una pentru întreprinderile din Banat, cu sediul în Timișoara și alta pentru cele din Ardeal, cu sediul în Cluj.

În legătură cu aceste anunțăm, că *Intreprinderea Forestieră din Valea Jiului*, și-a convocat adunarea generală pe ziua de 27 Aprilie în Cluj, pentru ași alege consiliul nou de administrație și a lua hotărâri cu privire la noile propuneri.

Május első napjaiban döntenek az érdekeltek a bánági malomkoncentráció ügyében

Ha a koncentráció létrejön, a bánági központi iroda júliusban megkezdí működését

Mintegy két héttel ezelőtt beszámoltunk arról, hogy a bánági nagy malmok mozgalmát indítottak egy bánági malomkoncentráció létrehozása érdekében. A terv szerint

a bánági malomkoncentráció alapját képezne egy nagyarányú erdélyi bánági malomkoncentrációnak,

amely hivatva volna arra, hogy az évek óta válsággal és megfelelő termelési biztonsággal nem rendelkező malomipari termelést konszolidálja és ezzel a romániai lisztipiacon egy bizonyos fokú stabilizációt hozzon létre.

Az erre vonatkozó tárgyalások élénk intenzivitással folytak nemcsak az érdekelt bánági malmosok körében, hanem az aradi és az erdélyi nagy malom-érdekeltek között is, ahol a koncentráció tervét ugyancsak ér-

deklódással kísérték. A bánági nagy malmoknak újabban sikerült a közép- és kismalmokat is belevonni a koncentrációs tárgyalásokba és azok mintegy 80 százaléka a tervet magukévá tették.

A koncentráció tehát rövid időn belül valószínűleg létre is fog jönni,

legalább is erre vall az, hogy a szervezés teljes erővel folyik a Bánágban és a malomipar vezető körei a válság megoldására ezt az egyetlen lehetőséget állítják fel. — A koncentráció ügyében egyébként május első napjaira konferenciára hívták össze az összes érdekeltet, amely konferenciát Temesváron fogják megtartani. Ha a temesvári megegyezés létrejön, úgy a bánági malomkoncentráció központi irodája már júliusban meg is kezdí működését.

DIANA sós borszesz, vezérképviselet „GEA“ KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

FIGYELŐ

*

A szeszestalkereskedők április 27-ére és 28-ára országos kongresszusra gyűlnek össze Bukarestben. Hogy mit akarnak? — élni akarnak. Szabad mozgást, szabad levegőt és az alkoholizmusra ráakott bilincsek feloldozását. Oszintén szólva mi, akik harcolunk a kereskedelem szabadságáért, a szeszkereskedelem *korlátozatlan* szabadságának nem vagyunk hívei. Ugyanis a szeszfogyasztásnak meg van a maga előnye, de meg van a maga hátránya is az államra nézve. Kétségtelen, hogy a jelenlegi szeszrezsím túlságosan béklyóba szorítja a szeszkereskedelmet, viszont tág érvevényesülési lehetőséget nyújt a feketeszesznek és így a cél, a fogyasztás fokozatos lecsökkenése elsiklott a helytelen rendszerben. Azonban a kongresszuson a kereskedőknek nemcsak saját, hanem az állam érdekeit is figyelembe kell venniük. Terjesszenek olyan javaslatot a kormány elé, amely kielégíti az ellentétes igényeket.

*

Jobb későn, mint soha. Tehát örömmel üdvözljük a kormány kissé elkésett lépését az *osztálysorsjáték* megvalósítására. Az osztálysorsjáték gondolata régóta kísért Romániában. Annakidején az avarszkánusok kormánya is meg akarta valósítani, de hirtelen jött bukásuk megakadályozta őket ezen szándékukban. Azóta bizony megint sok-sok millió lej gurult ki az országból külföldi osztálysorsjegyekért, mert az emberek játékszenvedélyét nem lehet elfojtani mesterséges gáttal. Legokosabb tehát, ha a magunk számára, hasznosítjuk a játékszenvedélyeket. Persze a koncesszióért különböző párt és érdekcsoportok már kilincselnek illetékes fórumoknál, de a kormány — amint értesülünk — elhatározta, hogy a koncesszióra beérkező összes ajánlatokat nyilvánosságra hozza és így bizony hiábavaló a kilincselők fáradsága.

*

Végre a pénzügyminisztérium is rájött arra, amit gazdasági életünk faktorai, szervei, kis és nagy emberei nem győztek eléggé hangoztatni. Nevezetesen, hogy hatályon kívül kell helyezni az egyenes adótvény 24. paragrafusát, amely arról intézkedik, hogy mindenféle jelzalogköveteléssel szemben az államnak prioritása van. Bizonyos, hogy amint az állam kivételes elbánása megszűnik és a kincstár is csak a bekebelezési sorrend szerint fog bizonyos követeléseire kielégítést nyerhetni, jelentős mértékben enyhülni fog a pénzügyi feszültség, a bankoknál jelenleg dezaurált tőkék bekapcsolódhatnak a gazdasági forgalomba, sőt a külföldi tőke komoly bevonulására is számíthat a piac. Felmerül hát a kérdés: ha ennyi előnyt nyújthat a sérelmes rendelet hatálytalánítása, miért kellett erre évekig várni?...

Discuțiile în jurul tarifului vamal

de **Iacob Peptea**,
secretar general la U. G. I. R. Cluj

Sfârșit.

Această participare a producției industriale la impozitele directe este însă cu mult mai mare, dacă luăm în considerare, că o bună parte a veniturilor impuse pe numele

băncilor și comerțului încă se datorește acestei activități economice.

Din impozitele indirecte, producția industrială suportă următoarele sume:

A) Vămi

1. Vămi-export, din suma de 1.250.000.000 lei $\frac{1}{2} = 525.000.000$ L
 2. Vămi-import, din suma de 6.600.000.000 lei $\frac{1}{3} = 3.300.000.000$ L
 3. Alte venituri în legătură cu vămile, din suma de 150.000.000 lei $\frac{2}{5} = 60.000.000$ L
- Din totalul de 8.000.000.000 lei $= 3.885.000.000$ L
adecă 48,5%.

B) Taxe pe spirit și beuturi spirtoase

Putem zice întreg totalul de 899.000.000 — lei, adecă 100%.

C) Taxe de consumație

Din totalul de 1.593.000.000 lei, cel puțin 1.400.000.000 lei adecă 90%.

D) Cifra de afaceri

Din totalul de 1.800.000.000 lei circa $\frac{2}{3} = 1.200.000.000$ lei, adecă 66%.

Din taxele de timbru și impozitul pe acte și fapte juridice: din totalul de 4.500.000.000 lei circa $\frac{2}{5} = 1.800.000.000$ L.

Dintr'un total general de 24.654.000.000 lei, cât fac impozitele directe și indirecte, producția industrială suportă deci circa 11.601.000.000 lei, adecă: 47%.

Cu alte cuvinte aproape jumătate din veniturile bugetare percepto de la contribuabili, direct sau indirect, se realizează depe urma activității economice a industriei naționale: câta vreme agricultura, comerțul, băncile, profesiunile libere, funcțiunile publice — toate împreună — suportă cealaltă jumătate.

Ori acest randament fiscal, fără de care Statul nostru n'ar putea exista nici un moment, căci producția lui agricolă, în condițiunile de exploatare actuale nu-l poate completa nici în a $\frac{1}{10}$ parte, — merită și el toată solitudinea eelor cari stau în fruntea țării.

Latura socială a chestiei este și ea de extraordinară importanță, atât pentru siguranța publică, cât și pentru pacea internă a țării. Vedem câtă grijă cauzează autorităților, și guvernului însuși, numai cele câteva mii de șomeri din Valea Jiului și din alte câteva centre industriale. O criză mai mare în producția industrială ar majora numărul acestora la zeci de mii.

periclitând liniștea și siguranța publică în mod îngrijorător. Ori dacă am rupe dintr'odată barierele vamale și-am lăsa liberă concurența străină, până când noi nu putem produce în aceleași condițiuni favorabile — această criză s'ar deslănțui în toată puterea ei cutropitoare. Și ca după un foc mistuilor ar apare pe urma ei ruinile atâtor industrii infloritoare.

Având în vedere cele arătate mai sus cu toată obiectivitatea ce comportă o chestie atât de importantă, credem, că revizuirea tarifului vamal nu este o chestie tocmai de arzătoare actualitate, pentru ca guvernul să se ocupe de ea de urgență. Făcută la rezezeală ușor poate să-i răstoarne echilibrul bugetar restabilit cu atâtea noi jertfe.

Ar fi bine deci să se aștepte mai întâi efectele economice ale operațiunilor financiare în curs, și numai după ce ele vor produce o situație clară în viața economică să se pune la ordinea zilei din nou această revizuire.

Cereale ungare și jugoslave pe piața ardeleană

Piața cerealelor în streinătate este fermă, iar în țară este slabă

Cea mai mare senzație a săpămănei a fost în comerțul cerealelor fermitatea, care s'a evidențiat pe piețele de cereale din streinătate.

În România fermitatea din streinătate nu a avut nici o înrăurire.

Pe piața americană tendința de asemenea a fost fermă, în urma creditelor, pe care Statele Unite le-a acordat farmerilor. În aceste condițiuni

farmerii nu au fost nevoiți, ca să-și valorizeze cerealele imediat după seceris

ca și în alți ani și astfel la bursele americane s'au produs noi urcări de prețuri. Acest eveniment a avut înrăurire și asupra pieței europene de cereale.

Pe piața cerealelor în România s'a evidențiat o anumită rezervă.

cercurile inițiate sperând să se reducă prețurile odată cu începerea timpului frumos

care nu mai poate întârzia multă vreme.

Grâul bănățean de 78—79 s'a cotat cu 795—797 lei.

Foarte mari stocuri de grâu s'au oferit și din Ungaria cu 815 lei ab frontieră. Grâu jugoslav de asemenea s'a oferit, dar nici prețul acestuia nu este convenabil pentru România.

În Ardeal grâul de 76 Kgr. cu 3—4% corpuri streine, se oferă cu 780—790 lei, dar tranzacții mai mari nu s'au încheiat nici din acesta.

Morile și-au redus activitatea

A nagyenyedi Banca Română S. A. magába olvasztotta a Creditul Româneasca pénzüintézetet

Ujabb tranzakciók eszközlését és alaptökéjének 10 millió lejre való felemelését tervezi a Banca Română

A Banca Românească S. A., amely évek óta erősen terjeszkedik, a csatolt területeken, Erdélyben is az összes jelentősebb kereskedelmi és gazdasági centrumokban kiépítette fiókhálózatát.

Az intézet most újabb fúziók és affiliációk keresztülvitelével, hálózatának további kiépítését vette tervbe.

Ujabb az érdekeltségéhez tartozó Banca Română S. A. din Alba-Julia affiliált intézetébe beolvasztotta a nagyenyedi Banca Creditul Româneasca S. A. pénzüintézetet. A tranzakcióval kapcsolatosan a Banca Română fel-emelte alaptökéjét ötmillió lej-

vitaea din cauza stagnării comerțului de făină

și astfel nu-și aglomerează stocuri mari.

Prețul porumbului este în scădere, înregistrând 700—710 lei ab gara de predare.

Ovăs și orz nu se prea caută. Comerțul în genere este slab. Lucrările agricole abea s'au început și astfel

foarte mulți lucrători sunt fără lucru și deci fără resurse de câștig.

Aceștia nu prea au cu ce-și procura cele necesare traiului și deci numărul consumatorilor s'a redus, contribuind la slăbirea comerțului.

re. Az affiliált intézet igazgatóságában nem történt változás, az ügyvezetés tovább is Raftiu igazgató kezében marad és a Creditul Româneasca, mint a Banca Română S. A. fiókinézeté fog tovább működni.

Értesülésünk szerint a közeljövőben a Banca Română

ujabb tranzakciókat hajtvégre,

több kisebb pénzüintézetet fog affiliálni, vagy magába olvasztani és ennek a tervezett tranzakciónak a keresztülvételére újabb alaptökeemelését fog eszközölni, amikor is a már ötmillióra felemelt alaptökét új részvények kibocsátása által 10 millióra emeli fel.

GABONAPIAC

Nagyarányu magyar és jugoszláv buzakinálat dominál az erdélyi gabonapiacon

Külföldön szilárd, belföldön lanya a gabonapiac

A gabonapiacok eseményei közé tartozik, hogy e hét folyamán az összes külföldi tőzsdéken erős szilárdulási folyamat indult meg, ennek azonban a belföldi piacra nem volt hatása. Az amerikai gabonapiacok ugyancsak szilárdan tendáltak, amit az tett indokoltá, hogy az állam magas kölcsönöket nyújtott a farmereknek,

hogy termésüket közvetlenül az aratás után ne dobják piacra.

Az Unio kormányának ez az akciója a csikágói tőzsdén ugrás-szerű áremelkedést idézett elő, mely áremelkedés az európai piacokon sem maradhatott hatás nélkül.

Buzában belföldön a helyzet a múlt héten tartózkodó volt. Szakmai körök számolnak azzal, hogy a melegebb idő beköszönésével

rövidesen árlemorzsolódás fog bekövetkezni.

Bánsági buza, 78—79-es minőségben, 795—797-es árat jegyez.

Nagymennyiségű magyar buzára jött ajánlat ab román határ 815-ös árbán, ezek az árak azonban nem voltak megfelelőek, mert a belföldi buzának kedvezőbb a kondíciója. Ajánlottak jugoszláv huzát is, de üzlet ebben sem jött létre. Erdélyi áru 76-os sulyban, 3—4 százalékos idegen anyaggal, 780—790-es árat jegyez, nagyobb vételek azonban nem történtek, mert

a malmok — a lisztpiac stagnálása miatt — vontatottan termelnek.

Tengeriben az árak lemorzsolódása küszöbön áll. Erdélyi árut ab feladóállomás 700—710-es kínálat mellett is nehezen lehet elhelyezni. Árpában és zabban teljes az üzlettelenség. Általában a gabonapiacon rendkívül gyenge a forgalom, mert az elhelyezési lehetőségek meggyöngyültek. A tavaszi mezőgazdasági munkák még nem kezdődtek meg, a városi ipari munkások nagyrészt munkanélkül állanak és a fogyasztók hiánya kedvezőtlenül befolyásolja a keresletet.

Concentrarea morilor bănă- țiene se decide în Mai

Biourul central al organizației morarilor își va începe activitatea în Junie, dacă va reuși concentrarea

Acum câteva zile am anunțat reînceperea mișcării, prin care se caută, ca să se realizeze concentrarea morilor bănățene și care tinde la

înjghebarea unei puternice organizații a morarilor din Ardeal și Banat

în locul celei desființate acum câțiva ani.

Organizația, după cum am mai accentuat, ar avea menirea, ca să stabilească anumite norme în industria morăritului și în privința desfacerei făinei,

pentru a se elimina dârza concurență iloyală dintre diferite mori

survenită în special din cauza imposibilității dezvoltării exportului de făină.

Tratativele pornite pentru concentrarea morilor, continuă nu numai între morarii din Banat, ci și între cei din Ardeal.

Reprezentanții marilor mori „Bega” și „Prohaszka” în ultimul timp

au reușit, ca să-și asigure adeziunea numeroaselor mori din Banat.

Proporția adeziunilor se cifrează la peste 80 la sută și astfel concentrarea se anunță a se realiza în scurt timp.

Organizarea morilor continuă intensiv și este vorba, ca să se convoace în Mai o întrunire în acest scop, la Timișoara.

Dacă la întrunirea din Timișoara se va realiza concentrarea morilor bănățene, atunci se va începe și

organizarea biroului central al organizației morarilor

care-și va începe activitatea în Iunie, tot în Timișoara, unde organizația își va avea sediul.

Organizația va căuta să colaboreze și cu organizația, care se planuiește în ardeal și fuzionând, desigur vor grupa colaborarea cu organizația, care își are sediul la București. Această colaborare exista de altfel și în trecut.

Racionálizmus és dumping

Irtá : Diamant Izzó
az „Industria Sármei”, vezérigazgatója.

II.

Gyakran nemcsak az eredményre való törekvés, hanem még maga a létért való harc adja a racionalizmus legkövetlenebb impulzusát. Mint mondtuk a racionalizálás munkát és költséget takarít meg. Mi történik ezzel a megtakarítással? Ki a haszonélvezője ennek a megtakarításnak? Milyen célt és kinek a javát szolgálja?

Julius Hirsch szerint két tipikus esetet különböztethetünk meg:

1. Vagy fokozza a termelő nyereségét azáltal, hogy a racionalizálás következtében leredukált termelési költségekkel dolgozván, terményének árát leszállítja és ez olcsóbb áruval nagyobb forgalmat ér el. Ha feltételezhető, hogy a piac felvevő képessége az olcsóbb árak révén fokozható, ugy a racionalizálás következtében leegyszerűsített munka árán szabaddá vált munkaezők újra elhelyezést nyerhetnek. De a racionalizáláshoz szükséges gépek és apparátusok előállítása is újabb munkástömegeknek ad kenyeret.

2. A kedvezőtlenebb eset akkor áll elő, ha a termelő az árakat nem redukálja és munkásait sem részesíti a racionalizálás adta előnyökben. Julius Hirsch szerint még ez esetben sem marad a haszon, szó szerinti értelemben véve, a gyáros zsebében, mert vagy ő maga investálja azt, vagy a banknak kell azt kihelyeznie, amelyhez pénzt visz, igaz, hogy ily módon csak nagy kezülével és veszteséggel juthat

el rendeltetési helyére.

Ez a két alternatíva azonban nem meríti ki szerintünk az összes lehetőségeket, mert p. o. a német ipar jelenleg azon panaszkodik, hogy a racionalizálás által elért egész megtakarítást a munkabérek és a folyton növekvő szociális terhek emésztik fel és így még az új investálások kamattérítésére sem jut ezen megtakarításból, — ami éppen olyan egészségtelen és természetellenes, mint a felhoyzott második alternatíva.

A tapasztalat ezen alternatívák mellett még egy megoldást termelt ki, amely a termelvények árát csak oly mértékben szállítja le, amennyire a racionalizálás által lépésről lépésre növekvő prdoukció elhelyezése azt megkívánja. Ha mármost a megtakarítás nagyobb, mint amennyit a produkció árainak leszállítására fordítani kellett, ugy a megtakarítások még megmaradt része új munkalehetőségek teremtéséhez fog vezetni és egyúttal lehetővé teszi a bérek felemelését is.

A bérek emelése révén a munkás nem ellensége, hanem barátja lesz a racionalizálási törekvéseknek és egyúttal a bérek általánosan emelkedő tendenciáját megelőzi — és nem is igazságtalan, mint a szociáldemokrata oldalról főképen Lahy és Ermanski részéről ismételtén kifogásolt Taylor-Townd, Halsey és Rowan-féle praemia-szisztémák, mert itt csakis olyan többtermelésről van szó, mely racionalizálás útján érhető el.

(Vége köv.)

SARG
KALODONT
PASTĂ DE DINȚI

Nouí bănci în Ardeal

Și în orasele mai mici se înființează bănci

În ultimul timp s'a început să se fondeze mai intensiv întreprinderi industriale, comerciale și financiare. În special

bănci și cooperative se înființează chiar și în orase mai mici

Acum am primit știrea, că zilele aceste s'au înființat noui bănci:

Banca Moșilor, institut de credit și economii, s'a înființat în Huedin cu un capital societar de 1.500.000 lei.

Casa de Credit a Agriculturilor din jud. Cluj și Someș s'a înființat în Cluj, cu un capital de un milion lei, având în consiliul de administrație printre alții pe dnii: dr. Aurel Milea, Silviu Milea, Emerie Pallo, Valeriu Cosma și Virgil Nistor și alte notabilități

Banca Poporului, institut de

credit și economii, s'a înființat în Sebeșul Săsesc cu un capital societar de 2 milioane.

Banca Ghimeș-Făget s'a înființat în Ghimeș-Făget, jud. Ciue, cu un capital de 1.500.000 lei.

Reducerea numărului camerelor de comerț

Prevederile noului proiect de lege al camerelor

Ministerul de Industrie și Comerț, a înaintat Consiliului Legislativ noul proiect de lege al camerelor de comerț.

În noul proiect se prevede și reducerea numărului camerelor de comerț dela 49 la 41.

În consecință opt camere vor fi desființate.

Construirea de locuințe ieftine

de: **Dr. M. Farkas**,
directorul fabricii „Renner” și președinte la U. G. I. R. din Cluj

În unele locuri, unde fabricile n'au putut construi pe seama muncitorilor lor stabili (maestrii și maestrii auxiliari) s'au pus la dispoziție loturi de casă (*Uzina electrică din Sibiu*) și materiale de construcție ieftine. Unde nu s'au găsit locuințe indigestibile pe seama muncitorilor căsătoriți, întreprinderile au închiriat ele locuințe, în apropierea lor (fabrica de celuloză din Zărnești). Le-au dat lumină și încălzit gratuit și le-au restituit cheltuielile de transport pe tranvaiele electrice. (Fabrica de Cement *Kugler* și Căramidăria *Schmidt*). Pentru muncitorii necăsătoriți, mai multe fabrici au construit bărci din lemn.

Cea mai mare parte a întreprinderilor din Ardeal, în primii ani de pace, când desvoltarea celor vechi și înființarea de noi întreprinderi era în floare, s'a străduit a-și îndeplini după putință și obligațiunea de a construi case de locuit pe seama muncitorilor lor. Natural, aceasta industrie începătoare și mai săracă n'a putut completa în câțiva ani de funcționare, tot ce s'a realizat de către industria țării apusene prin muncă de decenii.

Unica modalitate pentru rezolvare corectă a problemei locuințelor muncitorești, este, găsirea mijloacelor și metodelor, cari să ne dea posibilitate a pune la dispoziția muncitorilor locuințe salubre, pe prețuri de chirii mai ieftine și prin aceasta a ridica nivelul de trai și plăcere a de lucru a muncitorimeii, din care va rezulta în ultima analiză, reducere a cheltuielilor de producție — o cerință primordială a raționalizării.

Legea nu acordă întreprinderilor nici-un fel de ajutor, sprijin sau înlesnire pentru construirea de locuințe necesare personalului lor.

Întreprinderile, în ce privește rezolvarea acestei mari probleme sunt avizate deci exclusiv la puterile lor proprii.

Dacă întreprinderile noastre — până când statele apusene erau angajate la munca de a se refăce pe sine și până când frontierele țării erau așa zicând închise aproape ermetic — erau în stare a începe din puterile proprii campania construirii de locuințe muncitorești, — astăzi, când după războiul armelor ne găsim în mijlocul unui alt războiu, — cel economic, — industria noastră, încă tină, fără ajutor din afară, nu este în stare a aduce jertfele ce i-se cer.

Legea pentru încurajarea construirii de locuințe din 1927 — după cum am văzut mai sus — cu derogare dela legea contribuțiilor directe acordă pe seama nouilor clădiri scutire totală pe timp de 10 ani, apoi pe alți 5 ani scutire de 75% și în fine pe alți 5 ani o scutire numai de 50%, atât în ce privește impozitul pe clădiri, cât și în ce privește impozitul global.

Felul cum se aplică în practică această scutire valabilă în genere și asigurată prin lege

în mod hotărât, a provocat serii întregi de nemulțumiri.

Modificarea legilor pentru construcții

Pentru ca întreprinderile noastre să poată obține împrumuturi ipotecare amortizabile, cu dobânzi ieftine, trebuie necondiționat să se modifice legea contribuțiilor directe în sensul, că toate clădirile întreprinderilor industriale, cari servesc de locuințe gratuite funcționarilor și muncitorilor lor, fie ele situate ori unde — să fie scutite de impozit, în mod permanent, iar acelea pe cari întreprinderea le cedează angajaților săi, pe lângă o chirie moderată, în scopul de a-și putea plăti anuitățile de amortizare, până la achitarea integrală a împrumutului (30—35 ani) să fie asemenea scutite de impozit și numai după acest termen să fie impuse după chiriile moderate cari se percep de fapt.

O altă condițiune indispensabilă a obținerii împrumuturilor de construire amortizabile, poate chiar mai importantă decât cea precedentă, este modificarea articolului 24 din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice.

Articolul acesta sună astfel: „Statul, județul și comuna, au privilegiul, înainte de orice datorie particulară, pentru veniturile de orice natură și amenzi, asupra întregii averi a debitorului, mobilă și imobilă fără ca în privința imobilelor să fie supus la formalitatea inscripțiunii.”

Pe lângă această dispoziție a legii de urmărire nu se poate obține împrumut ipotecar, în scop de construire, deoarece, creanța creditorului intabulată pe imobil nici când nu poate fi sigură.

Am arătat prin câteva exemple luate la întâmplare, că ce jertfe au adus celelalte state europene, spre a încuraja construirea de locuințe pe seama muncitorilor și funcționarilor.

Stim, că întreprinderile industriale din România-Mare nu pot aștepta dela Stat asemenea jertfe. credem însă cu toată siguranța, că guvernul actual, cu al cărui program democratic stă în legătură organică și ocrotirea muncii, precum și creșterea unei generații de muncitori sănătoase atât fizicește cât și moralicește, — nu va întârzia a veni cu legiferări, cari pentru Stat nu însemnează sarcini demne de luat în seamă și totuși vor da posibilitatea, a se înlățui, într'un timp apropiat, un desiderat just al muncitorilor și funcționarilor industriali, acela de-a locui în locuințe igienice și convenabile.

(Sfârșit.)

Leszálitják a kereskedelmi és iparkamarák számát

A kereskedelmi és iparügyi minisztérium előterjesztette a Consiliul Legislativnek az új kamarai törvényt, amelynek egyik fontos rendelkezése, hogy a romániai kereskedelmi és iparkamarák számát 49-ről 41-re szálitja le.

Egységes szervezetbe tömörülnek a mezőgazdasági szeszgyárak

A három különálló szakmai körzet fuziója után Bukarestbe helyezi székhelyét az Országos Szeszgyár Szövetség

Az Erdélyi Szeszgyárosok Szövetsége, a mezőgazdasági szeszgyárosok nagy érdeklődése mellett tartotta meg a napokban Kolozsvárt évi közgyűlését. A közgyűlésnek jelentőséget adott az, hogy a Szövetség átszervezése volt napirendre tűzve. Az igazgatóválasztmány évi jelentése sötét színekkel vázolta azt a helyzetet, melybe az utóbbi évek alatt a mezőgazdasági szeszgyártás jutott. A mezőgazdasági szeszgyárosoknak rá kellett jöniök, hogy

csak egy szoros egységbe foglaló [mentsvár lehet önvédelmi bázisuk.

Az évi jelentés tárgyalása után a közgyűlés magáévá tette azt a tervet, hogy az eddig három különálló körzetbe csoportosult mezőgazdasági szeszgyárosokat egységes szervezetbe tömörítik. Kimondotta a közgyűlés, hogy az alapszabály módosításával a Romániai Mezőgazdasági Szeszgyárosok Szövetségévé átalakult egyesület

Reinceperea asigurărilor forestiere

Asigurarea pădurilor, întreprinderilor forestiere și depozitelor de lemne s'a inițiat de către societățile de asigurare „Adriatică” și „Phoenix”

Industria și comerțul forestier deschid un vast teren de activitate societăților de asigurare.

Asigurările de incendiu pentru brânșa forestieră până în prezent în Vechiul Regat se contractau de către cartel, iar

în Ardeal și Banat în special de către „Adriatică” și „Phoenix”

intrând numai un mic număr la cartel.

Întreprinderile forestiere se asigură în special la societăți străine pentru motivul, că aceste societăți le contractează mai ieftin asigurările. Pe de altă parte, unele societăți au convingerea, că

asigurarea întreprinderilor forestiere, depozitelor de lemne și pădurilor este foarte riscată

și din acest motiv cer taxe mai urcate sau nu primesc astfel de asigurări. În ultimul timp însă a început să dispară această părere, convingându-se, că a fost greșită părerea de până acuma.

În prezent nici *asigurarea pădurilor nu este riscată*

deoarece numai acele păduri se aprind prin cari pasc vite sau oi. Îngrijitorii acestora, făcând foc, fără voie în foarte multe cazuri contribuiesc la aprinderea pădurilor. Dar păstorii numai prin poiene umblă, pe când prin adevăratele păduri nu fac foc nici lucrătorii, având bucătării comune. Deci nu este mai riscată nici asigurarea pădurilor.

șékhelyét Bukarestbe helyezi át. A szövetség új tisztikara lett: elnök dr. Radu Grigorescu Bukovina, társelnökök: Bédly Kálmán gróf, Sinkovits Ottó, Wertheimer Miksa, alelnökök: Mendl Jakab, dr. Szöllösi Ödön és választottak még 24 választmányi tagot.

A választások megejtése után egy hattagu, széles hatáskörrel felruházott külön bizottság alkottatott azzal a feladattal, hogy igyekezzék arról gondoskodni, hogy az előkészítés alatt álló új szeszgyár törvényben

megfelelő gondoskodás történjék a mezőgazdasági szeszgyárakról is.

A közgyűlés határozatából kifolyólag üdvözlő táviratot küldtek Maniu miniszterelnöknek, Michalache, Voicu, Nitescu és Popovici minisztereknek, végül pedig nagykövdi Tischler Mórt, a kolozsvári körzet elnökét kiváló érdemei elismerésül tiszteletbeli elnökké választották meg.

In ultimul timp, în urma modernizării,

nici asigurarea fabricilor și depozitelor de lemne nu mai este atât de riscată

ca și în trecut și deci se pot încheia numeroase asigurări de incendii, viață și accidente în brânșa forestieră, evident, cu prețuri similare celorlalte întreprinderi.

Datele statistice ne evidențiază, că

în România sunt aproape una mie de întreprinderi forestiere,

cari au investite în mașini și aranjament aproape patru miliarde lei,

producând mărfuri în valoare de peste 6 miliarde lei pe an

din pădurile, cari sunt răspândite pe o suprafață de aproape opt milioane hectare.

Fabricile de cherestea produc anual peste 200.000 vagoane de mărfuri din cari 70 la sută se exportează.

În industria forestieră datele statistice evidențiază peste 18 mii de lucrători, iar valoarea mărfurilor depozitate anual în porturi se urcă la peste două miliarde lei, pe când a celor expediate pe CFR, se cifrează la peste 5 miliarde.

Iată deci, ce tărâm de asigurare se află ramurei asigurărilor în brânșa forestieră. În aceste împrejurări nu ne mirăm, dacă acuma se încep a se intensifica asigurările în această branșă, în toate direcțiile.

Expedierea coletelor de mesagerii cu trenurile expres și rapide

În conformitate cu aprobarea consiliului de administrație, direcțiunea generală C.F.R. face cunoscut că alimentele când nu sunt însoțite de călători, păsările vii în colivi, cuști sau lăzi încăpătoare și aerate, drojdia de bere și spirt comprimate, fructe de sud ca banane, cumale, etc., precum și orice alte mărfuri, inclusiv băuturile, afară de mărfurile condițional admise la transport, care în prezent se expediază cu buletine de mesagerii numai la trenurile accelerate, persoane sau mixte, se vor putea expedia în viitor și cu trenurile rapide și expres, numai din stațiile și pentru stațiile în care aceste trenuri cu o oprire de cel puțin 10 minute și dacă prin aceasta nu se produce întârzieri trenurilor.

A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara a vezetőségi tagok számának növelését kéri

A Kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara interimár bizottsága a napokban foglalkozott a május 26-án megtartandó kamarai választások előkészítésének kérdésével. A kamara adminisztratív vezetőségének előterjesztésére kimondotta, hogy kéri fogja a miniszteriumtól negyven tagban megállapított választmány kibővítésének engedélyezését. A kamara a választmányi tagok számát 48-ban kívánja megállapítani és a kamara két szakmai kategóriája részéről delegálandó vezetőségi tagok számát pedig 12-ben.

Camera de Comerț din Cluj a cerut să sporească numărul conducătorilor

Pregătirea noilor alegeri.

Comisia interimară a Camerei de Industrie și Comerț din Cluj, ocupându-se cu pregătirea noilor alegeri, cari vor avea loc în 26 Mai, a hotărât să ceară, ca să i-se admită majorarea numărului membrilor dela 40 la 48, stabilindu-se, ca membri în direcțiune să fie 12 la fiecare dintre cele patru categorii reprezentate.

A „Carmen” Cipőgyár eredményes üzleti tevékenysége

A nagyváradi „Carmen” Cipőgyár Rt. most közzétett mérlege a régi és jöhrü ipartelep öröndetes fejlődéséről tesz tanúságot. A tízmillió lej alaptőkével alakult iparvállalat a múlt évben 609.902'85 lej tiszta hasznot ért el. Házbérekből és gyártmányaiából a múlt év folyamán 19.159.606 lei és 45 banit vett be. Anyagkészlete 13.658.903'79 lejben van felvéve. Az adósok számláján 6.094.740 lej 84 bani szerepel. Ezek az adatok azt bizonyítják, hogy dacára az általános gazdasági nehézségeknek, a céltudatos vezetése meghozta a kívánt sikert.

Küszöbön a Vajdahunyadi Állami Vasművek komercializálása

A tervek szerint a Titan-Nadrag-Calan érdekelt-ségével százmillió lej alaptőkével részvénytársaság alakul a komercializált állami vasművek rentabilissá tételére

Vasipari körökben régen diskuzió tárgyát képezte, hogy a kormány a Vajdahunyadi Állami Vasműveket komercializálja, mert a jelenlegi bürokratikus rendszer mellett a vállalat nem rentabilis. Az ipar- és kereskedelemügyi miniszterium megbízottai nemrégiben tárgyalásokat is kezdtek a Titan Nadrag-Calan vasművekkel egy közös részvénytársaság létesítéséről,

amely részvénytársaságban az állam negyven százalékot, a Titan Nadrag-Calan 60 százalékos érdekeltiséget vállalna.

Az állam érdekeltiségét a részvénytársaságban az apport képezné, vagyis a vajdahunyadi gyár teljes felszerelése. A részvénytársaságba egy bankesport is bekapcsolódna, amely

megfelelő tőkét bocsátaná a komercializált Vajdahunyadi Állami Vasművek fejlesztésére.

A tárgyalások, amint beavatott helyről értesülünk, — előrehaladott stádiumban vannak és minden jel arra mutat, hogy a Vajdahunyadi Állami Vasművek komercializálása rövid időn belül meg fog történni.

Eredménytelenül végződtek a „Herma” cipőgyár szanálására vonatkozó külföldi tárgyalások

Megirtuk annakidején, hogy a nagyszabású Herma Cipőgyár Rt. meglepetésszerűen Bukarestbe helyezte székhelyét és az ilfovi törvényszéknél moratóriumot kért. A Herma fizetésektelensége váratlanul érte a piacot, mert csak januárban emelte fel alaptőkéjét negyven millió lejre és az új részvények plasztizálásánál egy nagyszabású programot propagált, amely program szerint a Herma nagyszabású üzembővítést viz keresztül és kiépíti fiókhálózatát. Kitiűnő rentabilitásának és versenyképességének azzal is példát mutatott a Herma, alaptőkefelemelése előtt, hogy vidéki fióközletei útján egy ugynevezett olcsó kiárusítási akciót hajtott végre,

amely alkalommal sikerült ugyan felhalmozott készleteinek egy részén tudnia, de ezzel a többi gyáraknak okozott olyan versenyt, amely a speciális romániai gazdasági és pénzügyi viszonyokat figyelembevéve, teljesen indokolatlan, sőt káros. Közvetlenül az alaptőkefelemelés végrehajtása előtt

érdekeltiséget vállalt a Hermánál, a Humanic Bőr- és Cipőgyár Rt., amelynek tudvalevőleg Bécsben, Grácban és Pittauban vannak üzemei. A Humanic Félix A. Mayer igazgatót delegálta a Herma vezetőségébe. Ettől az érdekeltiség vállalástól még azok a benfentesek is, akik ismerték a Herma zilált ügyeit, azt remélték, hogy sikerülni fog racionális alapokra fektetni a nagyszabású cipőgyár termelését és kereskedelmi hálózatát. Ez a feltevés azonban korainak bizonyult, mert

a Hermánál olyan siralmas helyzetet talált a külföldi érdekeltiség, amely mellett a gyökeres átszervezés lehetetlennek bizonyult.

A Herma központjának Bukarestbe való gyors áthelyezéséről és a moratórium kéréséről legutóbbi számában megirta véleményét az Ardealul Economic. Amint értesülünk, a Herma vezetősége külföldi érdekeltiségeinél ismételt interviuálta a vállalat szanálása érdekében, azonban eredménytelenül.

Sanarea fabricii de ghete „Herma” din Sibiu a eşuat

Tratatavele intreprinse în streinătate nu au avut rezultatul urmărit de fabrică

Am anunțat la timp, că Prima Fabrică de Ghete „Herma” din Sibiu și-a mutat subit sediul la București, unde a cerut moratoriu.

Insolvența fabricii „Herma” a venit pe neașteptate, în special pentru motivul, că

societatea numai acum în Ia-

știe și-a urcat capitalul la 40 milioane lei

propagând un vast program prin prospectul de emisiune a noilor acții. În acel program

se anunța o nouă dezvoltare a fabricii și înființarea unor noi filiale.

Értesítés. Értésitem a mélyen tisztelt vevőszönségemet, hogy az összes tavaszi újdonságaim, különösen kiemelve a

Burberry Gabardin Trench-Coat-ok kész Homespuns sport-öltönyök

és mérlekosztályom legujabb angol szövetei nagy választékban megérkeztek.

NEUMANN M.

férfi- és fiu ruhaáruháza, Cluj, P. Unirii (Főter) 14.

Rentabilitatea și forța de concurență a căutat să și-o evedențieze și prin

organizarea unei desfaceri ieftine

în filialele și magazinele, ce are. Aceasta desfacere a fost inițiată înainte de urcarea capitalului și astfel a reușit să și plaseze imense stocuri,

provocând mari daune celorlalte fabrice și magazine de ghete

fără nici un motiv.

În preajma urcării capitalului s'a cointeresat la „Herma” și fabrica de piele și ghete „Humanic”, care, după cum se știe,

și are uzinele în Viena, Graz și Pittau

delegând în consiliul de administrație al societății pe dl Felix A. Mayer.

În urma tranzacției încheiate, chiar și cei mai inițiați în secretele fabricii,

credeau că se vor putea crea baze solide

pentru asigurarea funcționării fabricii. Presupunerea aceasta însă a fost prematură, deoarece

consorțiul din streinătate a aflat o situație deplorabilă la „Herma”,

incât s'a convins, că reorganizarea este aproape imposibilă în această situație.

Mutarea subită a sediului fabricii „Herma” s'a comentat în numărul trecut al ziarului nostru și după cum suntem informați, direcțiunea a intervenit din nou la consorțiul din streinătate, dar n'a obținut rezultat pozitiv pentru că și poată sana situația.

A Pyrit és az Aurum bányavállalatok közgyűlése

Pyrit S. A. Română de Mine és az „Aurum” S. A. de Mine kolozsvári székhellyel működő bányavállalatok április 27-ére hívták össze VIII. rendes évi közgyűlésüket. A közgyűlési tárgysorozatban legfontosabb pont az, amely az elmúlt évi veszteségek eliminálását célozza. A két bányavállalat, amint ismeretes a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank érdekeltisége. A bányatörvény sérelmes és a bányatermelést gátló rendelkezések következtében egyik vállalat sem tudott rentabilis termelést folytatni. A két vállalat ennek ellenére kitartott a végsőkig és azt reméli, hogy az új bányatörvény meg fogja adni a lehetőséget arra, hogy az egyébként jelentős bányaterületekkel rendelkező Pyrit és Aurum kedvező prosperitást megkezdhessenek.

Olvassa a

Lemnul-t

Uzinele Titan-Nadrag-Calan se cointerează la uzinele din Hunedoara

O nouă societate, în care Uzinele soc. Titan-Nadrag-Calan se cointerează cu 60%, iar statul cu 40%

Uzinele de fier din Hunedoara, după cum am anunțat în numărul trecut, se reorganizează, comercializându-se, deoarece pe lângă actuala administrație întreprinderea nu este rentabilă.

Reprezentanții Ministerului de Industrie și Comerț sunt în tratative cu ai Uzinelor Titan, Calan-Nadrag, pentru înjghebarea unei societăți pe acții.

Uzinele Titan-Nadrag-Calan ar fi cointeresate cu 60, iar

statul cu 40%

în noua societate, în care s'ar atrage și cointeresarea unui consorțiu bancar, cu capital corespunzător.

În noua societate,

Statul ar aduce ca aport Uzinele din Hunedoara.

cu întreg aranjamentul.

Tratativele sunt în stadiu foarte înaintat și astfel comercializarea se va putea realiza în scurt timp.

Uj bankalapítások Erdélyben

Az utóbbi időben a várható jobb gazdasági atmoszféra és lehetőségek reményében a pénzpiacra több kisebb-nagyobb alapítás történt.

Banca Moșilor Institut de Credit și Economii S. A. cimen egymillió ötszázezer lei alaptőkével alakult pénzintézet Bánffyhunyon.

Casa de Credit a Agriculturilor din Județ Cluj și Someș S. A. cimen Kolozsvár székhellyel alakult egymillió lei alaptőkével mezőgazdasági hitelintézet. Az igazgatóságának tagjai

többek között Millea Aurél dr., Millea Silvius, Palló Elemér, Cosma Valer, Nistor Virgil és más politikai faktorok.

Banca Poporului Institut de Credit și Economii S. A. cimen alatt Szász sebesen alakult kétmillió lei alaptőkével pénzintézet a Szászsebes és környéki hitelügyek kielégítésére.

Banca Ghimes-Făget S. A. cimen Csikmegyében alakult pénzintézet egymillióötszázezer lei alaptőkével.

Conrad Otto, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke nyilatkozott a Kolozsvári Erdélyi Bank fejlődéséről és Románia gazdasági perspektívájáról

Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár nyolcvanmillió lejre emelte alaptőkéjét és közgyűlése ratifikálta a temesvári Kereskedelmi és Gazdasági Bankkal való fuziót

A kolozsvári Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. esüdtörtökön délután tartotta meg 35-ik évi rendes közgyűlést gróf Vass Béla elnöklete alatt. A közgyűlésen

a csatolt területek gazdasági életének legjelentősebb reprezentánsai voltak jelen.

Gróf Vass Béla elnöki megnyitója után Csifó Salamon részvényes indítványára a közgyűlés köszönetet szavazott meg Conrad Ottónak, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatójának és Hargittay Bertalan vezérigazgatónak, akiknek bankári tevékenysége tette lehetővé a pénzintézet hatalmas fejlődését.

Ezután Hargittay Bertalan vezérigazgató tett előterjesztést a Kereskedelmi és Gazdasági Bankkal való fuzió és az alaptőkének negyven millió lejről nyolevan millió lejre való felemelése tárgyában. A közgyűlés az előterjesztett javaslatot egyhangulag elfogadta és kimondotta, hogy

a temesvári Kereskedelmi és Gazdasági Bank a jövőben mint az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. temesvári fiókja fog működni.

A tisztújítás során az igazgatóság elnökévé D. N. Chrissovelonit, a Chrissoveloni Bank elnökét, alelnökké Weisz Fülöpöt, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnökét és gróf Vass Béla nagybirtokost választotta meg. Járossy Andor a közgyűlés keretében köszönetet mondott

az elért eredményért Conrad Ottónak, Rubinstein Brunónak és Hargittay Bertalan vezérigazgatónak, különben a tisztviselőknek.

A közgyűlést megelőzően Kolozsváron tartózkodott Conrad Ottó a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke. Munkatársunknak alkalma volt a budapesti pénzvilág ama előkelő reprezentánsával beszélgetést folytatni, aki a beszélgetés során kijelentette, hogy az Erdélyi Bank talán egyetlen intézet Nyugateurópában, amely nem vesz hitelt igénybe, mert a betevők részéről mutatkozó bizalom következtében

betétállománya állandóan emelkedik.

Ezután nyilatkozott Románia pénzügyi perspektívájáról és ezzel kapcsolatosan a következőket mondotta:

— Ennek a természeti kincsekben gazdag, de termelési tőkében egyelőre szegény országnak, mint csakis üzleti elgondolások által vezetett bankember, a hitelszerzés terén is a legközelebbi időben nagy jövőt jósolok. Szorgalmas munka, megfelelő jogbiztonság, a pénz észszerű, gazdaságos felhasználása esetében annyi hitel fog rendelkezésre állni, amennyire szüksége lesz. A nemzetközi tőke ha így kezelik, meg fogja teremteni azt az áldásos nemzetközi érintkezést, amelyet a történelmi változások, az erő behatásai, az egész emberiség nagy kárára — szerencsére azonban csak időlegesen — megakadályozott.

A Lyonaise Selyemgyár csődje újabb fizetésképtelenséget vont maga után

Az Electrica Műszaki vállalat fizetésképtelenségében belföldi és külföldi hitelezők vannak érdekelve

Megirtuk annakidején, hogy a kolozsvári Lyonaise selyemgyár fizetésképtelen lett. A Lyonaise tulajdonosai a fizetésképtelenség bejelentése óta tárgyalásokat folytattak egy ismert francia selyemgyárral a szanálás céljából, de a tárgyalások nem vezettek eredményre.

Tudvalevő, hogy a Lyonaise tulajdonosai Vas Emil és Babos Dániel az Electrica műszaki vállalatnál is érdekeltek voltak, ami az Electricát arra indította, hogy fizetéseit be-

szüntesse. Az Electrica bejelentette hitelezőinek, hogy 2,729.951 lej aktívával szemben passzívái 4,793.573 lejt tesznek ki. Az Electrica hitelezői között első helyen szerepelnek a Lassenco és Schenker & Co. kolozsvári szállítócégek, a Tungsram, a temesvári Dura, a bukaresti Orion, a temesvári Telefongyár, a temesvári Galvani és Accumulator cégek, ezenkívül budapesti és bécsi cégek szerepelnek kisebb-nagyobb követelésekkel.

Banca Ardeleană din Cluj a fuzionat cu Banca Comercială și Agricolă din Timișoara

Banca Ardeleană din Cluj, continuându-și dezvoltarea, și-a urcat capitalul la 80 milioane lei

Adunarea generală a ratificat fuziunea

Joi și-a avut a 33-a adunare generală Banca Ardeleană din Cluj, sub prezidenția dlui conte. Bela Vass.

La adunare au luat parte numeroși reprezentanți de ai vieții economice din Ardeal și Banat.

Dl conte Bela Vass, deschizând adunarea, a salutată pe reprezentanții prezenți.

La propunerea dlui S. Csifó, adunarea a luat la cunoștință și a aprobat gestiunea anului trecut, aducând elogiile dlui Otto Conrad, directorul Băncii Ungare Comerciale din Pesta și dlui Bartolomei Hargittay, directorul general al Băncii Ardelene, din Cluj, cari cu activitatea ce au desfășurat,

au făcut posibilă dezvoltarea uriașă a institutului.

Hotărîrea s'a evidențiat în procesul verbal dresat.

În urma propunerii dlui director Hargittay,

adunarea a ratificat fuziunea realizată de Banca Ardeleană din Cluj cu Banca Comercială și Agricolă din Timișoara,

hotărînd urearea capitalului dela 40 la 80 milioane lei.

În urma fuziunii, în viitor Banca Comercială și Agricolă din Timișoara va funcționa, ca filială.

În fine adunarea a ales președinte al consiliului pe dl D. N. Chrissoveloni, președintele Băncii Chrissoveloni, vicepreședinte pe dl Filip Weiss, președintele Băncii Comerciale Ungare din Pesta și pe dl conte Bela Vass, mare latifundiar.

În numele adunării dl Andor Járossy a mulțumit dlui Otto Conrad, Bruno Rubinstein, Bartolomei Hargittay și funcționarilor băncii, pentru rezultatul obținut.

Înainte adunării generale, dl Otto Conrad, marcantul reprezentant al vieții financiare din Budapesta, ne-a declarat, că

Banca Ardeleană din Cluj nu solicită împrumuturi în străinătate,

din motivul, că încrederea depozitenților crește zi de zi față de institut.

Între altele, despre perspectivele economice ale României, a declarat următoarele:

— Acestei țări bogată în avuții naturale, dar deocamdată săracă în privința capitalului necesar exploatareilor, după prevederile mele de banchier,

eu îi profetesc mare viitor și pe tărâmul acaparării de credite.

— La caz, că se va continua munca sârguincioasă și siguranța de drept, cu o administrare rațională și economisitoare a banului,

România va putea obține atâtea credite câte va dori

din oricare țară sau continent.

— Capitalul internațional, dacă va afla ospitalitatea de acuma, va realiza tot ce nu s'a putut până acuma, în urma schimbărilor survenite: legăturile economice internaționale.

Prima Fabrică Română de Volin și-a convocat adunarea generală

Prima Fabrică Română de Volin și Industrie de Lemne S. A. Cluj, și-a convocat adunarea generală pe ziua de 29 Aprilie a. c. în Cluj, la sediul societății.

La ordinea de zi a adunării direcțiunea evidențiază gestiunea din 1928, raportul și descărcarea direcțiunii stabilirea noului buget și alegerea noului consiliu de administrație.

Okl. mérnök

sok évi üzemi és kereskedelmi praxissal

vállalná jobb cégek képviselőt

Erdély és Bánát, vagy a Regát részére. — Rentábilis üzembe személyes közreműködés mellett

betársulna.

Szives megkeresést „Lelkiismeretes mérnök jellegre a kiadóra kér.

A legjobb cipőkrém

a
GLADYS

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIVOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

„CARMEN“

**FABRICA DE GHETE SOCIETATE ANONIMĂ
ORADEA**

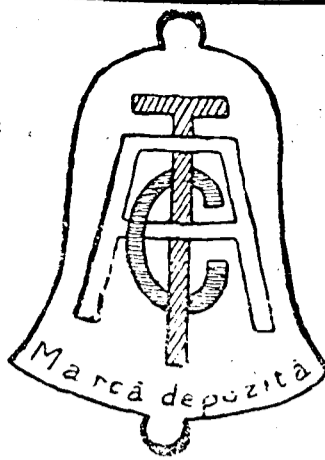
Ajânlja noi luxos, trotteur și gyermekcipő gyártmányait

Adresa telegrafică „**CARMENSHOE**“

Prima Fabrică de Electricitate Română S. A.
Első Romániai Elektromosgyár Rt.
Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugărițelor No. 1.
(Apăca-utca, Erzsébet-fürdő.)

Saját gyártmányu szerelési és
magasfeszültségű anyagok. Mü-
szerek: **Hartmann & Braun.**
Szénkefék: **Sächsische Dina-**
mobürstenfabrik. Motorok:
Bayerische Motorenwerke

Adr. Telegr.: **RELAIS.** - Sürgöncim: **RELAIS**

Cu această marcă este prevăzută
fiecare obiect de argint și tux fa-
bricat în fabrică

„TACĂMUL“ din
CLUJ.

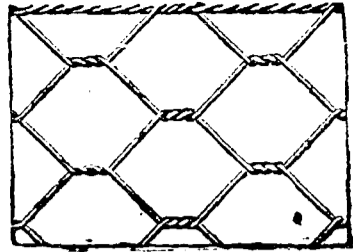
Finetă de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile de
bijuterii mai bune. Numai pentru revânzătorii.
„Tacămul“ fabrică de argintării. Cluj,
Str. N. Iorga No. 11/A. - Telefon: 4-82.
Adresa telegrafică: „Tacămul“

Ardealul Economic
Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—
Szöveg között cm²-
ként — — Lei 15'—
Többi hirdetési ol-
dalon — — Lei 10'—
Egy garmond sor Lei 80'—

Többszöröcsavart (hatsarkos)
horganyozott sodronykerítés-
fonatok, mindenféle sodrony-
szövetek, horganyozott tús-
keshuzal, vas- és rézbutorok,
sodronyágybetétek a legelő-
nyösebb árakban beszeréz-
hetők:

Pásztori & Hettmann

Brasov,
sodronyáru, vas- és rézbutor-
gyárában.

Gyár: Hátsó-ucca 66. Tele-
fon: 481. Mintaraktár: Kórház-
ucca 32. Telefon: 428.

Cititi

„Lemnul“

Kolozsvári Takarékpénzt.
és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7.

Fiókjai: Décs, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár,
Marosvásárhely és Nagyváradon. — ::

Saját tőkéi 85 millió lej

Minden bankügy-
letet legelő-
nyösebben
végez.

Áruraktárai
a vasut
mellett

Engedélyezett
devizahely.

Betéteket
elfogad

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság“

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. —: Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja
Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Strada Minerva No. 7. :: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător:
Igazgató és felelős szerk.: **TRAIAN CHIRILĂ**

Abonamente — Előfizetési árak:

fará pe un an . . . { Pentru particulari, comercianți și industriași 1200 lei
Pentru bănci și instituțiuni financiare . . . 2000 lei
Belföldön egész évre { Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak 1200 lei
Bankoknak és pénzintézeteknek 2000 lei
Pentru străinătate }
Külföldre 1500 lei.

Jumătate an { 600 lei
1200 lei
Félevere . . . { 600 lei
1200 lei

Anunțuri — Hirdetések:

Pagina l. a. cm². 20 lei
Cimlapon l. oldalon cm²-ként 15 lei
In text 80 lei
Szövegholdalon
Un sir garmond
Egy garmond sor

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA,
COMERT ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 70.000.000

Sediul Social : Satu-Mare.

Sucursale :

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAL.

Afiliațiuni :

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Nem trükk! Valóság!

Meleg, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, ízletes házi étkezési árból

10%

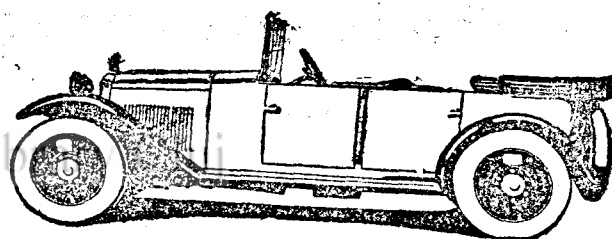
engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII., Baross-tér 10. szám.

Minden versenyen vezet, tartósságban utolérhetetlen a
XII. típusu

STEYR-autó!

Tekintse meg és kérjen árajánlatot
a vezérképviselettől!

Igen előnyös fizetési feltételek!

INDUSTRIA

KERESKEDELMI ÉS IPARI R. T.

TIMIȘOARA, Str. I. C. Brătianu 3. Telefon 9-14.

Aki minőségre is súlyt
helyez

**DREHER-
HAGGENMACHER**

sört követel!

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.
Fióköntézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen

Saját tőkái **36** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.